

izhaja vsak četrtek  
in velja v vsaki  
vred in v Mariboru  
s pošiljanjem  
za celo leto K 4.—  
za pol leta „ 2.—  
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja  
upravnštvu (tiskarni  
v. Cirila, koroske  
ulice št. 5. List se  
pošilja do odločitve.

Določniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

# GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobe  
se v tiskarni in pri  
gospodu Novak-u na  
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo,  
neplačani listi  
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje  
od navadne vrstice  
če se natisne enkrat,  
po 15 h, dvakrat 25 h,  
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo  
do srede opoldne.

Štev. 53.

V Mariboru, dne 31. decembra 1903.

Tečaj XXXVII.

## Okrajni zastop mariborski.

Slivnica pri Mariboru, 30. dec. 903.

Volitve v okrajni zastop mariborski se bodo kmalu vršile, in dolžnost nas kmetov je, se udeležiti volitev v skupini kmetov občin. Pred tremi leti smo ostali kmetje s 60 proti 69 glasovi, ki so jih dobili meščani, v manjšini in sicer po naši lastni krivdi, ker je več naših kmetov od volitve izostalo. Zato so vladali v okrajnem zastopu v nesrečo kmetov le Mariborčani in prijatelji mariborske gospode, ogromna večina našega kmetkega ljudstva v okraju pa je bila brez zastopnikov. Kmetje mariborskega okraja smo z vso pravico nezadovoljni z delovanjem sedanjega gospodsko-meščanskega okrajnega zastopa in menda ni okrajnega zastopa na Spodnjem Štajerskem, ki bi se tako malo brigal za blagor okraja in posebej za kmetški blagor, kakor je mariborski.

Nezaslišano in žalostno je, kako malo se je dosedaj storilo od okrajnega zastopa za ceste v okraju. Ceste okoli Ruš, v slivniškem ter framskem Pohorju, od Sv. Miklavža skozi Dobrovce proti Sv. Marjeti, v šentjurški župniji, čez Jodl i. t. d. so v najžalostnejšem stanju in potrebujejo nujno popravila. Posamezne občine bi morale dobivati za popravilo cest primerne podpore, kajti največja dobrota v vsaki občini so dobre ceste.

Za povzdigo živinoreje naš okrajni zastop vse premalo stori. Bikov ter merjascev je za polovico premalo, in za nekatere vasi in občine ni daleč naokoli nobenega bika in

merjasca. Res, da se biki v dolgih presledkih nakupujejo in po dražbi prodajajo, a tam, kjer je največja potreba, navadno ne dobijo nobenega bika, ker pač naš okrajni zastop vladajo gospodje meščani, kateri o kmetkem gospodarstvu bore malo razumijo. Kako potrebno bi bilo, oskrbeti dobrih, plemenitih merjascev, to ve vsak najmanjši posestnik, le mariborski gospodje ne pojmi tega! Svinjereja, ki je ravno v našem okraju tolike važnosti in edini dohodek za posestnika, se od sedanjega okrajnega zastopa docela prezira!

V našem okraju so tudi vinogradi hudo prizadeti po trtni uši, plesnobi itd. in sila potrebno je, da bi okrajni odbor oskrbel kmetkim posestnikom vinogradov za podporo in dobre cepljene trte. Poznam več kmetov, kojih vinogradi imajo krasne lege, ki pa so po trtni uši uničeni ali drugače potrebni, da bi se prerigolali in z novim nasadom nasadili. Toda ker podpore niti trt po znižani ceni ne dobijo, in sami tolikih stroškov ne zmorejo, čaka jih žalostna prihodnost.

Ako bi sedeli v okrajnem zastopu možje, vneti za blagor kmeta, lahko bi na meročajnih mestih uplivali in pomagali kmetu na korist. Sedaj pa se nič ne zgodi, in kmet v mariborskem okraju propada, umira...

Te dni so se vršile volitve volilnih mož za okrajni zastop. Kmetški župani in kmetški volilni možje, ne ponujajte se zopet za tlako mariborskim meščanom, ampak stopite na volišče z lastnimi neodvisnimi kandidati, o katerih se hočemo pravočasno pogovoriti in jih potem vsem volilecem naznaniti! Zadnji-

krat je nam kmetom manjkalo samo 9 oziroma 10 glasov do zmage. Kmetje mariborskega okraja, ne izgubimo poguma, ampak korajžno na volišče za kmetske kandidate in zmaga bo naša!  
Fr. Pisek, kmet.

## Zatirani štajerski Slovenci.

(Govor poslanca Jos. Žičkarja v seji deželnega zbora dne 12. novembra 1903.)

(Konec.)

Pred vsem rečem, da moramo Slovenci sami v prvi vrsti presoditi, kaj nam je v korist. Ta šola v Mariboru, in ravno to velja o kmetijski šoli v Grottenhofu, je šola nižje vrste, ustanovljena v ta namen, da morejo gojenci, ki so jo dovršili, domače zemljišče, katero bodo kedaj podedovali, pametno obdelovati. Gojenci iz teh šol nižje vrste niso poklicani k temu, da bi kje koskrbniki daleč po svetu okrog iskali svoj kruh, ker se nam vedno ugovarja, da bodo boljše shajali, če se dobro priučijo nemškega jezika. Je pa vendar vsejedno, če že sadna drevesa, njive in travnike obdelujejo ljudje, ki govorijo nemško ali slovensko. Poglavitno je, da jih obdelujejo pametno. Raditega se ni rodilo nobeno sadno drevo in nobena trta bogateje, če je znal delavec nemški jezik!

Proti temu ne ugovarjamo, če bi se na teh šolah nemščina gojila kot podučni predmet. Toda resnica je, kakor sem že omenil, da stariši slovenskih sinov vsled tega velikansko škodo trpijo, da morajo njihovi sinovi celo leto dalje ostati v teh zavodih, kakor

## Listek.

### Klobasa na rojstni dan.

(Humoreska; prevel Iv. Vuk.)

Bila je precejšnja družba prijateljev, ki se je kaj rada zbirala ter zabavala pri svoji mizi v gostilni pri »Zlatem petelinu«. Čudež je bil le, da je zraven bil tudi krojač Godrnjač. — Bil je to siten človek in je vedno godrnjal, zraven pa je bil zelo skop. Niti en večer ni minul, da bi se ne prepiral s tem ali onim. Posebno z natakaričo je živel v vedni vojski. Porcija surove gnati, katero si je večkrat naročil za petindvajset krajcarjev, mu je bila enkrat premastna, drugokrat presuha, ali pa žilava, vedno pa premala. Prevelike so mu bile le pene na pivu. Vse se je po njegovem mnenju hotelo obogatiti na njegove stroške. Najraje je videl, ako je Anica vzela kozarec in mu prinesla »doline«. Tedaj se je zaiskrilo njegovo oko in hvaležno jo je gledal s stisnjenimi trepalnicami in kimal, kot bi hotel reči, da jo hoče imeti vendar le malo rad.

Ni ga tudi utrudilo, da se je hudoval nad smotkami za pet vinarjev, kar je rad storil, če je bil posebno dobre volje. Tedaj ni mogel razumeti, zakaj dopusti policija, da se tak ničvreden strup prodaja ljudem za

težek denar. On bi že zatožil, pa mu ni za to, ker je bolj »noble«. Vsaki drugi dan je dal natakariči z neizrečenim ponosom tri vinarje za napitnino. Tako enako je moral izgledati Napoleon I., ako je daroval kaj prostemu vojaku. In druge dneve? O, tedaj je bil krojač Godrnjač še bolj »noble! Tedaj je plačal navadno s kakim večjim denarjem in se med tem, ko mu je natakariča menjavala denar, vglobil v kak imeniten pogovor. Ko pa se je ona, naveličana čakanja, obrnila k drugi mizi, je vzel denar z izrazom, kot bi njegov duh bil Bog vé kje drugje, ter pomolil na isto mesto, kjer je prej natakariča stala, celi groš. Tedaj se le se je vzdramil, začudeno pogledal krog, kot bi bil užaljen: »no, če noče vzeti... za njo pa ne bom nosil.« Vsakdo je poznal to zvijačo krojača in se smejal. Za to pa so ga radi videli drugi v svoji družbi, ker jim je tedaj čas tekla hitreje. Vsak ga je pa vlekel in bril norca iz njega, kakor je hotel, ne da bi se Godrnjač tega zavedal.

Pri »Zlatem petelinu« so večkrat klali svinje. Mesene klobase in krvne klobase so bile znane po celem mestecu kot najboljše, akoravno so se nekateri čudili, kje ima svinja toliko črev. Tako se je enkrat gospod krojač odločil za nekaj velikega. Njegova žena je menila imeti prihodnje dni rojstni dan in

tako se mu je rodila misel, podariti svoji boljši polovici dar v podobi klobase. Saj je vedel, da tudi on kaj proči dobi. To je bila pametna misel zanj. Ko je tako nekaj časa zamisljeno hrkal, ukazal si je zaviti v papir veliko krvavo klobaso, ter jo vtaknil v žep sukne, ki je visela na steni.

Prijatelj Mijavka je opazil to in bral z obraza krojačevega, čemu je kupil klobaso. Mijavka je bil poznan kot velik šaljivec, ki je imel vedno tam svojo roko, kjer bi je ne trebalo. Takrat pa mu je šinila v glavo prav izborna misel. Upal je pridobiti celo omizje za svoj namen, ako bi le Godrnjača za nekaj časa mogel odstraniti. Njegov načrt je bil gotov.

Komaj je Godrnjač za nekaj minut zapustil sobo, skočil je k njegovi sukni, mu vzel klobaso ter jo vtaknil v sukno drugega prijatelja z imenom »lepi Južkec«. Hitro je razložil njemu in celemu omizju svoj vojni načrt. Vse mu je s krikom in vikom potrdilo.

V navadnem pogovoru, kakor bi se ne bilo nič dogodilo, najde Godrnjač družbo, ko se vrne.

Počasi se vsede, pogleda prazen kozarec z zaprtimi trepalnicami od vseh strani, pokima zamisljeno z glavo in nazadnje zakliče: »Anica, še jednega!« Nato se zmagovalno